

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 58/2020-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. februára 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 49/2017 z 27. septembra 2018, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) bola 17. decembra 2018 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného

porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 49/2017 z 27. septembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“), ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

2. Vec napadla ústavnému súdu 17. decembra 2018 a bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Petrovi Brňákovi, ktorému 16. februára 2019 uplynulo funkčné obdobie sudcu ústavného súdu. V súlade s čl. X bodom 5 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 bola táto vec prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená 17. októbra 2019 sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi a v zmysle čl. II bodov 3 a 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 bola predbežne prejednaná v prvom senáte ústavného súdu v zložení Jana Baricová (predsedníčka senátu) a sudcovia Rastislav Kaššák a Miloš Maďar.

3. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že napadnuté uznesenie, ktorým bolo zamietnuté jeho dovolanie vo veci skončenia služobného pomeru, je arbitrárne. Najvyšší súd sťažovateľom podané dovolanie odmietol okrem iného z dôvodu, že sťažovateľ nenaformuloval konkrétnu právnu otázku, ktorá má byť v dovolacom konaní vyriešená. Sťažovateľ sa domnieva, že konkrétna právna otázka je stanovená samotným žalobným petitom, a teda, či bol daný zákonný dôvod skončenia jeho služobného pomeru v roku 2012 podľa skutkových okolností vyplývajúceho zo služobného spisu.

4. Sťažovateľ tvrdí, že dovolanie v jeho veci bolo prípustné (aj) podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) s poukazom na komplikovanosť daného prípadu a na časový úsek siedmich rokov kvalitného výkonu štátnej služby. Napokon z jeho pohľadu nemožno opomenúť ani skutočnosť, že najvyšší súd rozhodoval o ním podanom dovolaní dva roky.

5. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa - [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 2Cdo 49/2017 zo dňa 27.9.2018 v konaní vedenom Najvyšším súdom SR spisovej značky 2Cdo 49/2017 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2Cdo 49/2017 zo dňa 27.9.2018 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.“

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

8. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach...

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

11. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

12. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je okrem iného posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej

moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05).

14. Zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (II. ÚS 324/2010).

15. Ústavný súd taktiež judikoval, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

16. Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namieta porušenie svojich práv napadnutým uznesením, ako i postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, z dôvodu namietanej arbitrárnosti napadnutého uznesenia, ktorým bolo ním podané dovolanie odmietnuté.

17. Ústavný súd na úvod konštatuje, že sťažovateľ v petite svojej ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva „na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 a nasl.“ ústavy. Vzhľadom na obsah sťažnosti je ústavnému súdu zrejmé, že sťažovateľ namieta porušenie svojho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

18. Ústavný súd zároveň konštatuje, že sťažovateľ nepredložil ústavnému súdu splnomocnenie advokátovi na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom (§ 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde) a ani nepreukázal, že by sa v súvislosti s podaním tejto ústavnej sťažnosti obrátil so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci na Centrum právnej pomoci. Ústavný súd však sťažovateľa na predloženie splnomocnenia, resp. preukázanie podania žiadosti Centru právnej pomoci nevyzýval, keďže vzhľadom na sťažovateľom tvrdené pochybenia najvyššieho súdu možno aj bez toho ustáliť, že táto ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená.

19. Ústavný súd taktiež konštatuje, že sťažovateľ ústavnému súdu vôbec nepredložil ním napádané uznesenie najvyššieho súdu (§ 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd si napadnuté uznesenie zabezpečil vlastnou cestou.

20. Sťažovateľ namieta, že prípustnosť jeho dovolania možno vyvodiť aj z § 420 písm. f) CSP, že vo svojom dovolaní dostatočným spôsobom vymedzil konkrétnu právnu otázku, ktorá mala byť najvyšším súdom riešená a že najvyšší súd rozhodoval o dovolaní dva roky.

21. Pokiaľ ide o vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, najvyšší súd v napadnutom uznesení (bod 16 a nasl. napadnutého uznesenia) poukázal na svoju ustálenú judikatúru (pozri R 24/2017) o tom, že realizácia procesných oprávnení účastníkov konania sa neznemožňuje právnym posúdením veci.

22. Ústavný súd, zohľadňujúc už uvedené východiská (pozri bod 14 tohto uznesenia), konštatuje, že na uvedenom právnom závere najvyššieho súdu nemožno badať známky arbitrárnosti či svojvôle tvrdenej sťažovateľom. Naopak, v danom prípade ide o konštantnú

judikatúru najvyššieho súdu, ktorú sťažovateľ žiadnym relevantným spôsobom nespochybnil.

23. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa týkajúcej sa prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP (rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená) najvyšší súd poukázal (bod 19 napadnutého uznesenia) na to, že sťažovateľ nevymedzil konkrétnu právnu otázku, ktorá podľa jeho názoru nebola dovolacím súdom riešená a taktiež na to, že sám nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach, keďže v takom prípade by jeho prípadné rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. Sťažovateľ v dovolaní vo vzťahu k § 421 ods. 1 písm. b) CSP vymedzil iba všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým malo podľa jeho názoru dôjsť, resp. iba spochybnil správnosť rozhodnutí Okresného súdu Bratislava I a Krajského súdu v Bratislave v danej veci, avšak bez vymedzenia právnej otázky. Najvyšší súd s odkazom na svoju judikatúru uzavrel, že ak by sám pristúpil k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd, uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania v zmysle Civilného sporového poriadku, ale aj konkrétnemu cieľu sledovanému v § 421 ods. 1 tohto zákona.

24. Ústavný súd konštatuje, že aj tento právny záver najvyššieho súdu je s ohľadom na okolnosti daného prípadu presvedčivý a ústavnoprávne akceptovateľný.

25. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že najvyšší súd rozhodoval o ním podanom dovolaní dva roky, ústavný súd konštatuje, že v prípade, ak sa sťažovateľ domnieval, že postupom najvyššieho súdu v dovolacom konaní vznikali zbytočné prietahy, mal možnosť obrátiť sa na ústavný súd so sťažnosťou na porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd), resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Pre samotné posúdenie správnosti a odôvodnenosti právnych

záverov najvyššieho súdu vyjadrených v napadnutom uznesení nemá námietka týkajúca sa dĺžky samotného rozhodovania relevanciu.

26. Vzhľadom na všetko uvedené ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

27. Keďže sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

28. Ústavný súd ako *obiter dictum* dopĺňa, že jeho pozornosti neušla skutočnosť, že sťažovateľ inicioval svojím návrhom z 10. apríla 2012 pred najvyšším súdom konanie podľa piatej časti piatej hlavy zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok platného a účinného v tom čase (ďalej len „OSP“) a okrem iného sa domáhal určenia, že ku skončeniu jeho služobného pomeru podľa § 63 ods.1 písm. c) zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov nedošlo a že jeho služobný pomer trvá ďalej. Najvyšší súd svojím rozsudkom sp. zn. 6 Sžz 2/2012 z 24. apríla 2013 v tejto časti konanie o veci sťažovateľa zastavil s odkazom na to, že ide o návrh v zmysle § 80 písm. c) OSP, a vec postúpil Okresnému súdu Bratislava I ako súdu vecne a miestne príslušnému na ďalšie konanie a rozhodnutie. Ústavný súd, berúc do úvahy, že sťažovateľ porušenie svojich práv označeným rozsudkom najvyššieho súdu pred ústavným súdom nenapadol, iba v krátkosti konštatuje, že opísaný postup a závery najvyššieho súdu vyvolávajú pochybnosti o ich zákonnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu